

UDKAST

Strategi for øget adgang til naturoplevelser

Baggrund for strategien

Adgang til natur og til gode naturoplevelser, har en stor værdi for både bosætning, sundhed, læringsmiljøer og friluftsliv. Det er samtidig et potentiale til, at skabe øget vækst indenfor turisme-erhvervet. Undersøgelser viser, at ture i skove og ved stranden er nogle af de friluftaktiviteter, som de fleste benytter sig af, og at brugernes mål for turen netop er ”at komme ud i naturen”.

Faxe Kommune er beriget af en spændende og forskelligartet natur, som alle skal have mulighed for at opleve. Faktisk viser undersøgelser, at en halv til en hel times gåtur eller siddende afslapning i naturen reducerer stressniveauer i høj grad og er et væsentligt element i sygdomsforebyggelse og sundhedsfremme. Vi skal i endnu højere grad end i dag tænke natur og kultur ind som ressourcer i de tiltag vi igangsætter for at fremme sundheden hos borgerne, så vi fortsat kan skabe gode og sunde rammer for borgernes liv i Faxe Kommune.

Politik for øget adgang til naturoplevelser er i naturlig forlængelse af Temaplanstrategien fra 2017 ”Dine oplevelser, din fritid, dine gæster – sammen udvikler vi natur, friluftsliv og turisme”. Temaplanstrategiens vision er at skabe rammer for gode naturoplevelser, både hverdagsoplevelser for borgerne i naturen, mulighed for et aktivt friluftsliv og endelig udvikling af vores turismetilbud, hvor de aktive ferieformer som fx cykelferier er i vækst. Det giver derfor god mening at lave en politik og en strategi for hvordan vi vil skabe gode rammer for gode naturoplevelser.

Denne politik vil give muligheder en lang række nye udviklingsmuligheder for brugen af naturen i Faxe Kommune. Vi har en masse stier både lange, korte, bakkede og små trampestier, der kan målrettes en række forskellige målgrupper, som f.eks. familien der ønsker flere oplevelser i hverdagen, lystfiskere på jagt efter den store fangst og vandrere som vil nyde godt af et stort og sammenhængende stisystem på tværs af kommunen. Politikken giver også mulighed for anlæg af nye stier i samarbejde med mange forskellige samarbejdspartnere både internt i kommunen og sammen med bl.a. turistorganisationer, lodsejere, lokale borgergrupper og andre frivillige netværk og foreninger.

Denne politik retning for udviklingen af det rekreative stinetsværk i Faxe Kommune, så den gode naturoplevelse bliver let og tilgængelig i hverdagen. Ved at formidle, styrke og udvikle vores rekreative stinet ud i naturen, skaber vi forbedret adgang for kommunens borgere og gæster til vores attraktive naturområder og historiske og kulturelle landskaber.

Målet for denne strategi er:

at give øget adgang til naturoplevelser

Strategi for øget adgang til naturoplevelser

At give øget adgang til naturoplevelser, kan løses på mange måder. Det handler både om, at skabe gode hverdagsoplevelser i nærområdet, og om at skabe særlige udflugtsmål til lokaliteter, hvor man ikke kommer på daglig basis. Det handler om at skabe adgang for den brede målgruppe og for forskellige nichebrugere. Og det handler om at gøre informationer let tilgængelige, hvad enten det drejer sig om ruteplanlægning eller om formidling af natur, lokalhistorie eller kulturspor der knytter sig til de enkelte områder.

Undersøgelser viser, at afstand fra din bopæl til naturområder, har stor betydning for om du benytter dem. Ved afstande på 300-500 meter mellem din bopæl og et rekreativt område, vil man være mere tilbøjelig til at benytte dem, mens afstande på mere end 2 km betyder, at man sjældent benytter dem i hverdagen. Hverdagsnaturoplevelser er derfor afhængige af, om man bor hvor de er let tilgængelige, enten når bopælen eller som en del af ruten mellem skole/hjem, arbejdsplads/hjem. Stinet som gør det let og attraktivt at bevæge sig rundt i sit eget lokalområde, er derfor vigtigt at indtænke i planlægningen af nye boligområder. Men stinettet skal ikke bare forsyne eget boligområde, det skal også kobles op på det øvrige stinet og have forbindelser ud naturen.

Ved projekter der skaber ny natur, fx skovrejsning, naturgenopretning eller lignende, arbejdes der for at skabe adgang til områderne, så vidt det er muligt. Nogle gange kan de særlige naturtyper have en placering langt fra det øvrige stinet, eller langt inde på privat grund, og her kan mulighederne for at skabe adgang være svær. Er der rekreative stier i nærheden, skal der dog arbejdes for at skabe forbindelse til allerede eksisterende stier, så det samledes stinet og dets forgreninger øges mest muligt.

Når vi øger adgangen til særlige naturtyper, er det samtidig vigtigt at værner om naturen, så en øget adgang ikke ødelægger natur vi skal passe på, men giver særligt interessante naturoplevelser for forskellige brugergrupper.

For at øge adgangen til naturoplevelser, arbejdes med disse emner:

- At **synliggøre og formidle** eksisterende rekreative stier og ruter rundt i kommunens landskaber
- At **skabe gode oplevelser undervejs** på ruten. Det kan være at sørge for at den gode udsigt kan nydes på en bænk, at stien er tydeligt afmærket, og at naturen og de kulturspor man møder undervejs bliver formidlet.
- At **skabe bedre sammenhæng** mellem de eksisterende rekreative stisystemer og dermed øge valgmulighederne mellem forskellige ruter og dermed gøre dem til en ny oplevelse hver gang.
- At **udvikle nye stier og ruter** hvor det er muligt, og gerne hvor det giver adgang til nye områder eller naturoplevelser, som der ellers ikke er adgang til andre steder i området.

Handlingsplan for at synliggøre og formidle

Forslag til indsatser: (mangler prioritering, mål og tidsplan)

- **Udvikle en App, som kan vise både kort og stier, samt naturoplevelser undervejs.**
- Kortlægning af eksisterende rekreative stier og vandreruter. Vi har en masse intern data på vores stier, som er sorteret alt efter ejerforhold, stityper og driften af dem. Som bruger er denne viden ikke relevant, men til gengæld har man brug for let at kunne tilgå gode kort og oplysninger om hvor stierne findes og om de er egnede til cykler eller kun er smalle vandrespor. Al denne viden skal gøres tilgængelig på kommunens GIS kort, til brug for ruteplanlægning på fx telefon og tablets.
- Samarbejde med VisitSydsjællandMøn om markedsføring og formidling af ruter som er særligt velegnet til vandrere, cykelturister, ryttere, løbere, familier osv.
- Samarbejde med Hjerteforeningen eller andre organisationer, som planlægger, etablerer og formidler ruter.
- Formidling af stier og naturoplevelser på eksisterende platforme, hvor brugerne er vant til at finde denne form for information. Det kan fx være udinaturen.dk, som har en kortfunktion der samler tilbud i den danske natur. På det virtuelle friluftskort kan du finde telt- og overnatningspladser, og ruter til vandre-, cykel- og rideture, se hvor du må fiske med og uden fiskekort osv.
- Formidling af Naturbeskyttelsesloven og hvor/hvordan/hvornår man må færdes på privatejede arealer. De færreste ved fx at man gerne må færdes på private markveje.

Handlingsplan for at skabe gode oplevelser undervejs

Forslag til indsatser: (mangler prioritering, mål og tidsplan)

- Når man færdes i naturen, er det oplagt at formidle kulturspor, lokalhistorie, særlige landskabstræk og hvilken natur man oplever undervejs. Denne viden skal gøres tilgængelig både på kommunens GIS kort, hvor man vil kunne finde oplysninger om ruter og seværdigheder undervejs, men også ved hjælp af almindelig infotavler og QR-koder til hvor man kan finde yderligere oplysninger.
- Markering af ruter på både offentlige og private arealer, så det er synligt hvor og hvordan man må færdes.
- Etablering af udsigtspunkter, opholdspladser, shelters, madpakkehuse, handicapvenlige adgange, m.m. de steder hvor de giver mening og hvor de er mulige at etablere.
- Samarbejde med kommunens naturvejleder om udvikling af gode oplevelser og formidling. Hvad skal der til for at vores naturvejleder kan arrangere undervisningsforløb og gode ture til glæde for skoleklasser, borgere, turister m.m.
- Når vi laver projekter for forbedring af natur, som fx naturgenopretning, vandløbsprojekter eller lign., er det en mulighed at skabe adgang til områderne og formidle forskellige temaer som særlige naturtyper, fredede arter, vandløbshydrologi og meget mere.
- Samarbejde med fx lokalhistorisk forening, DN, DOF, museerne og de lokale ildsjæle, som sidder inde med interessant viden om lokalområderne, for at skaffe relevant viden til formidling.
- Kontakte brugerne og høre hvilken form for info de savner og i hvilken form informationerne ønskes formidlet. Der kan fx laves en brugerundersøgelse gennem Faxe Kommunes borgerpanel, kombineret med kontakt til nogle af de store interessenetværk som Dansk Vandrelaug, Dansk Cykelturisme m.fl., så vi er sikre på at formidle både ruter og viden på den rigtige måde og på de rigtige platforme.

Handlingsplan for at skabe bedre sammenhæng

Forslag til indsatser: (mangler prioritering, mål og tidsplan)

- Der skal arbejdes med at skabe flere stier de steder, hvor man oplagt kan forbinde et eksisterende stinet med hinanden. Det kan være at etablere en rekreativ sti som bindeled mellem eksisterende cykelstier eller mindre trafikerede veje.
- Der kan arbejdes med at etablere sammenhængende stinet langs åer eller mellem skove hvor der allerede er stier, men hvor det ikke tydeligt hvordan man kommer fra den ene skov videre til den næste.
- Mange naturområder i Faxe Kommune ligger på privatejet grund, og derfor et godt samarbejde med og mellem lodsejere særligt vigtigt. Der kan arbejdes for at private grundejere samtænker de arealer som tilgængelige for offentligheden, så der opstår et sammenhængende stinet også på private arealer.
- Sammenhæng mellem de forskellige rekreative stinet, kan også understøttes af etablering af flere cykelstier i eget tracé igennem kommunen, så man trygt kan komme fra det ene naturområde til det andet, uden at være afhængig af bil eller offentlig transport.

Handlingsplan for at skabe flere stier

Forslag til indsatser: (mangler prioritering, mål og tidsplan)

- Ved udvikling af nye stier skal vi have fokus på, hvordan de samtidig kan understøtte andre emner som f.eks. sundhed, bevægelse, turisme og læring. Derfor er det vigtigt både at se på hvor der kan etableres stier der forbinder skoler, daginstitutioner og byområder generelt med naturområder, ligesom det er vigtigt at se på om der er tilstrækkelige stier der forbinder kommunens ferieområder, som sommerhuse og campingpladser med let tilgængelige naturområder.
- Der kan arbejdes med udvikling af stier ved de 7 større byer i kommunen i samarbejde med dialogprojektet og med udgangspunkt i de udviklingsstrategier som hver by har fået udarbejdet. I dialogprojektet var der mange ønsker og forslag til stier og ruter i de enkelte lokalsamfund, og nye stier i disse byer kan tage udgangspunkt i dette materiale.
- I mange landsbyer er der kun en hovedvej eller landevej, som forbinder landsbyen med omverdenen. I landsbyerne er der derfor ikke altid mulighed for at gå på en rekreativ sti ud i naturen, da der kun er landevejen man kan færdes på. Der skal ses på om det er muligt at etablere trampestier langs marksskel eller genetablere de tidligere kirke- og skolestier som ofte fandtes i disse områder. Disse stier skal helst forbinde landsbyer med hinanden eller skabe forbindelse til fx nærliggende skove eller andre naturområder.
- Der kan i samarbejde med forskellige brugergrupper udvikles stier der henvender sig til særlige målgrupper. Stierne skal kunne bruges af alle, men det at de har et tema eller en særlig målgruppe, gør dem attraktive for specifikke målgrupper. Det kan være kulturelle vandreruter, historiske ruter, pilgrimsruter, ruter der er særligt velegnede til familier eller til handicappede, stier der har en særlig flora undervejs eller meget andet.
- Ved nye anlægsprojekter som fx skovrejsning eller ved etablering af tekniske anlæg i områder der kan anvendes rekreativt, er det oplagt at se på mulighederne for etablering af nye rekreative stier.